

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

שלח

♦♦♦

שנת

תש"פ

♦♦♦

גליון 56

להיזהר בפרט כעת בבין אדם לחבירו

ובסוף יצאו מאוחר בכמה שעות. והפסיד רבינו תפילת ותיקין בצרפת, והרבה אנשים כבר הלכו, והכינוס הי' דליל יחסית.

ורבינו הי' שמח בכל זה, כי הדבר הכי חשוב זה להרגיע הרוחות.

הדבר הכי משתלם ליצר הרע זה מחלוקת

ואחרי שובו לארץ הקודש כתב רבינו מכתב חיזוק בענין זה לישיבה הק' שם.

וז"ל: בס"ד

צריך לעורר להתחזק להרבות שלום ולהשתדל בכל הכוחות למנוע מחלוקת ומריבות, ובכל מקום שיש שני צדדים, אם כל צד עומד על דעתו ולא מוכן לוותר, נדלקת אש גדולה של מחלוקת, ונוצר חילול השם גדול ונורא ד' ישמרנו, וזה גורם את כל הצרות ר"ל.

החפץ חיים מביא בשמירת הלשון פרק ט"ו, וז"ל: "מחלוקת בבית, סופו ליחרב, מחלוקת בבית הכנסת, סופו להתפזר, ולא עוד, אלא שסופו להשמש. מחלוקת בעיר, שפיכות דמים

בעיר. תדע שכן הוא, שכל זמן שיש שלום בפמליא של מטה, יש שלום בפמליא של מעלה".

עוד כתב הח"ח בפ"ב, שכאשר מדברים לשון הרע, מתעורר רוח רעה טמאה שנקרא "סכסוכא", ועולה למעלה וגורם ע"י הלשון הרע מות וחרב והרג בעולם ר"ל.

צריך ללמוד ממידותיו של אהרן הכהן עליו השלום, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, והיה מוותר מכבודו ומשפיל את עצמו כדי לעשות שלום בין הבריות.

וכמו כן מצינו בתורה, שהשם הקדוש שנכתב בקדושה ובטהרה מוחקים אותו על המים כדי לעשות שלום בין איש לאשתו, וכל שכן שמוטל עלינו לעבוד על המידות ולוותר אחד לשני כדי למנוע מחלוקת ומריבות ולהרבות שלום בישראל, ובזכות זה לא ישמע עוד שוד ושבר במחננו.

כלל זה היה אומר רבינו שהדבר הכי משתלם ליצר הרע, זה "מחלוקת" כי ברגע שיש מחלוקת ח"ו כל העבירות מותרות, לשון הרע, רכילות, אונאת דברים, אונאת דברים וכו' וכו'. הביזעס הכי טוב.

צניעותה של הרבנית שטימנן ע"ה

ובהיות בשבוע הבא חל היארצייט של הרבנית הצדקנית מרת תמר ע"ה, נזכיר מעט מן המעט מה שעלינו ללמוד ממנה. אמנם כשאני רוצה להתחיל לכתוב, צפים לנגדי כ"כ הרבה נושאים שיש לדבר עליהם, ואיני יודע במה אפתח.

אך כפי שלימדנו רבינו שטימנן ע"ה **מעלת האשה מתבטא "בצניעות"**.

זה זמן ניסיון לעורר תככים בין איש לרעהו

רגיל היה רבינו לומר כי שבועות אלו, בהעלותך, שלח, קורח, בהעלותך - מתאוננים, שלח - פרשת מרגלים, ופרשת "קורח" - מחלוקת, הינם שבועות לא קלים.

וצריך בהם זהירות יתירה בפרט בעניני בין אדם לחבירו. היות וקריאת הפרשיות יש להן השפעה על ימי השבוע, כמבואר בספר הקדמון "תולעת יעקב". ממילא היצר מתגבר במיוחד בשבועות אלו, לעורר תככים בין איש לרעהו.

והרבה פעמים כשהיו באים לפני רבינו לדבר על ענינים הנוגעים לחילוקי דעות וכדו', הי' נמוע מלהתעסק בזה בשבועות אלו, [וכן בימי בין המצרים], באמרו שגם דברים שבזמנים כסידרן מסתדרים, בשבועות אלו קשה יותר, כי היצר מְלַבֵּה את הלבבות לחיכוכים ומחלוקת. ואין צורך להרחיב כמה שנאוי הי' המחלוקת בעיניו, וכמה היה טורח בכל מה שיכול כדי למנוע מחלוקת, ולהשקיט מריבות.

וידידנו הבלתי נשכח הרה"ג ר' יצחק לוונשטיין ז"ל שהי' שליח הרבה לטפל בענינים אלו, הי' אומר לרבינו, הראש ישיבה הוא "מכבי אש"...

דבר ראשון צריך להביא שלום

וזכורני באחת המסעות לארצות הגולה, שבא רבינו לאחת העיירות הרחוקות לחיזוק. ומקום זה משום מה לא הי' ברשימה תחילה, ובדוחק הצליח ידידנו הנכבד הרב ר' שמעון הכהן גליק שליט"א להכניס את זה בשעות האחרונות לפני היציאה מארה"ב.

ואחרי שדיבר שם רבינו דברי חיזוק והתפלל מנחה, ביקש ממנו ראש הישיבה שם לבוא לאסיפה בביתו, עם כל רבני הישיבה הק' כדי לעשות שלום בנוגע למתח מסויים בישיבה.

ובתוכנית הי' רבינו צריך כבר להמריא ולנחות בפריז לפני שחרית, ולהתפלל ותיקין בישיבת הגאון ר' יצחק כץ שליט"א, והי' מתוכנן כינוס מתחת לישיבה הק' מיד אחרי שחרית. היות והציבור הולך אח"כ לעבודת.

ואמר ר' שמעון לרבינו שהזמן דחוק מאד, ולא יודע אם יוכלו להספיק, אמר לו רבינו דבר ראשון צריך להביא שלום.

ואח"כ התארכה האסיפה, ורבינו ישב שם במנוחה ושלוה, ושמע את הדברים, וניסה להניח דעת כולם. ובינתיים הודיעו משדה התעופה לר' שמעון שיחי' שאם לא יבואו בשעה הנקובה, יצטרכו אישור טיסה חדש, ויכול להתאחר הרבה, ובכל זאת רבינו לא התייחס, עד שיראה שהרגיע את הרוחות.

ובסוף נתברר ששברה רח"ל את אגן הירכים, שזה יסורים נוראים, ועל כל זה הבליגה מחשש ביטול תורה.

והרבה פעמים אמרה לי שאין לה כמעט זמן מתי להעביר לרבינו שאלות ששואלים אותה. והתפלאתי שהרי שעות רבות היא נמצאת לבד בבית עם רבינו? אלא שבשעות שלמד, ה' כאילו איננו, ולא עלה על דעתה להפריעו אפילו רגע מלימודו, רק היתה יושבת הרבה פעמים בחדרו, ומתבוננת בעמלו בתורה, אשרי עין ראתה.

והיתה דואגת תמיד לשיעורים שיתקיימו בזמנם בלי הפרעות. וכמה פעמים היו הפסקות מהשיעורים בגלל חולשת רבינו, בעיקר השיעורים שמסר לבני כולל פוניבז', ואחר כך ה' ממתין רבינו עד שהחזירם, ואמרה לי הרבנית ע"ה שאמר לה **שלמסור את השיעורים עצמם יש לו כח, (על אף שהיו שיעורים בקדשים וכדו'), רק אין לו כח לשאלות ששואלים אחרי השיעור.**

לכן אמרה לי שאם אוכל לראות שיצאו מיד אחרי השיעור, ולא יתעכבו, יוכלו לחדש את השיעורים, וכך היה ב"ה.

וכן היתה טורחת הרבה בפתיחת הדלת לכל דפיקה, יומם ולילה, העיקר שלא יצטרכו לקום מהלימוד כדי לפתוח.

שתי נקודות בענין דיומא

ראשית, עידוד וחיזוק רב משרה עלינו החתונות שעושים בימים אלו, עם כל המגבלות מסיכות, כפפות, מנות אישיות, וכו' וכו'. עם ישראל חי! כמה זכויות זה מוסיף לעם ישראל, אין לתאר ואין לשער.

ובודאי יזכו כל החתנים והכלות החביבים לפני השי"ת, המסתפקים במועט, העיקר להמשיך ולבנות את עם ה', לשפע ברכה והארה משמים, לבנות בתים נאמנים לה' ולתורתו, ולדורות ישרים מבורכים המפארים את כלל ישראל.

עוד נקודה, הנה פרשת השבוע מסיימת בפר' ציצית, וידוע מה שבכה אדוננו הגר"א לפני פטירתו שבעולם הזה **בשביל כמה קופיקות (שם מטבע קטן בזמנו) אפשר לקיים מצוה גדולה כזו, ששקולה כנגד תרי"ג מצות.**

והנה בזמנינו זיכה אותנו הקב"ה במצוה מיוחדת, שנוהגת תמיד, אבל בימים אלו היא מחויבת ביתר שאת ויתר עוז, מצות "ונשמרתם" מאד לנפשותיכם. מצוה ששקולה כנגד כל התורה ממש, שהרי דוחה כל המצות.

א"כ כמה שמחה צריכה להיות לכל אחד ואחד כשמקיים מצוה זו "בכל רגע ורגע" מצוה עצומה שבודאי שכרה רב מאד.

וממילא גם אם אותם שאינם מבינים לשמוע ולא נזהרים לקיים מה שצריך, לא נדבקו ב"ה, אך מצוה זו שזוכים לקיים בכל רגע ורגע, ובתוספת ועשית ככל אשר יורוך, בודאי הפסידו!

אנא חזקו ואימצו, גם אם הדברים עולים בקשיים שונים, בכל זאת נתחזק ונתאמץ להדר במצוה נדירה זו, שזיכנו הקב"ה כעת.

ויתן השי"ת שירחם עלינו ועל פליטתנו, ויסיר חרון ה' מעמו ישראל, ונזכה לעסוק בתורה בכל הכוחות, ולעבדו בכל לבבנו ובכל נפשנו, בציבור וברוב עם הדרת מלך. ונזכה לביאת משיח צדקנו בב"א.

וכפי שהרבה להביא מאגרת הגר"א שצניעות אצל נשים זה מקביל ללימוד תורה אצל אנשים.

וה' אומר שלכן רואים בחוש שאצל גברים היצר מטיל את כל כובד משקלו לבטלם מלימוד התורה, ומצד שני אצל נשים הוא יתן להם להתפלל ולומר תהלים בלי סוף, וכל מיני מעשה צדקות, ויפילים בענין צניעות. כי זה עיקר חובתם.

וה' אומר שהבנות בבית מתלוננות על אחיהם שאינם לומדים מספיק, ואינן יודעות איזה נסיונות יש להם, ויראו בעצמן איזה נסיונות יש להן בעיני צניעות, ויבינו שמקביל לזה הם הנסיונות לבנים שלא ללמוד.

ובדבר זה היתה מיוחדת מאד, בכל מושגי הצניעות, אם בלבוש, אם בזהירות שלא להתראות בין אנשים, ותמיד כשהיו גברים באים לרבינו, היתה נחבאת בחדרה.

וזכורני בשנים קדמוניות שהי' רבינו מדליק נרות חנוכה בלי ברוב עם.. היתה עומדת בסמוך אליו, והי' פעמים שבא אברך אחד שרצה להישאר בהדלקה, וביקשה ממני בשקט שאשתדל למנוע שיבואו זרים, כי אז צריכה להתרחק ואינה שומעת את רבינו בברכות.

וכן הי' בהבדלה, שהי' דרכו של רבינו להוציא בהבדלה את בחורי הישיבות שהתפללו עמו, והרבנית הי' דרכה לעמוד אצל המזוזה בכניסת החדר, ופעמים שהי' ממלאים את החדר עד לפתח, ואז היתה בורחת מאחורי הקיר, ובקושי הצליחה לשמוע, עד שהשתדלנו להכניס פנימה יותר את הבחורים כדי שתוכל לעמוד בפתח.

ולא רק ליד גברים, אלא בכלל היתה מצנעת עצמה, שלא להתבלט בשום מצב, והיתה אומרת **אני אשה פשוטה...** ואני חושב שכולנו צריכים להתפלל שנזכה להיות בדרגה של הפשוטה הזאת..

והי' רבינו מספר על פעולותיה העצומות בזמן המלחמה, ולפני כן, בחינוך הבנות ועוד הרבה דברים נשגבים, ולא סתם זכתה למה שזכתה.

ופעם אמר לי רבינו שלפני שנשתדכו, וחשבו להתקדם בשידוך, התקשרה השדכנית הרבנית שטרנבוך ע"ה שהבחורה ביקשה למסור שהיא מבוגרת בכמה שנים.

והתפעל רבינו ממדת האמת שלה, כי לא דיברה אחרת מתחילה, בכל זאת רצתה שידע מזה רבינו מתחילה, ולא יהי' חשש מצידה שלא אמרה.

[וכידוע שרבינו הי' מלגלג על אלה שעושים מזה נושא, ודוחים הצעות בגלל שהבת מבוגרת מהבחור, ושידוך אחד הציע רבינו לבחורה המבוגרת יותר מעשר שנים מהבחור, ואמר שאין בזה שום גריעותא, וכו'..]

אהבת התורה של הרבנית ע"ה

ולא לדבר על "אהבת תורה" ומסירותה לתורה באופן מופלג ביותר, והרבה מאד יש לספר בזה.

אך דבר אחד המלמד הרבה מאד, הוא **כשבאה פעם אחת להעיר את רבינו לשיעור חומש בצהרים, ונתקעה ברגל שולחן ונפלה, וביקשה מנכדה הרב נח צ. שליט"א שיעזור לה לעבור למיטה, ולא לעשות כלום, עד אחרי השיעור, כדי שלא לבטל את הלימוד.**